

Таблиця 2

Основні інноваційні напрями впливу на розвиток міжнародного туризму

Напрямок інновацій	Технологічні рішення інновацій
Інформація / Навігація / Управління	Інтегрований планувальник подорожі (IPITA)
	Логістичний оптимізатор відстеження руху (TATLO)
	Управління рухом транспорту в мегаполісах на основі автоматичного контролю стану (COMET)
Нові засоби зв'язку	Голографічні комунікаційні платформи
	Мобільна вітальня і віртуальний офіс
Нові форми мобільності	Централізована служба забезпечення різними видами транспорту
	Послуги автоматично керованої мережі автотранспорту
	Система матеріально-технічного забезпечення та постачання за допомогою безпілотних літаків
	Пересувні готелі
Охорона і безпека	Автоматизований прикордонний контроль
	Система безперервного моніторингу стану здоров'я водія та пасажирів транспортного засобу
	Система віддаленого контролю і забезпечення профілактичного обслуговування транспортного засобу

Література

- 1 Інноваційні технології в туризмі: навч. посіб. / укл. А. Гуцол. Северодонецьк: ПП «Поліграф-Сервіс», 2015. 343 с.
- 2 Інновінг в туризмі : монографія / Мазаракі А. А. та ін. ; за заг. ред. А. А. Мазаракі. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 532 с.
- 3 ConnectedWorld: Transforming Travel, Transportation and Supply Chains // WorldEconomicForum. May 2013. 48 p. [Electronic resource]. URL: http://www3.weforum.org/docs/WEF_MO_ConnectedWorld_Report_2013.pdf.

Афонов Р. П.

аспірант, Запорізький національний університет
(науковий керівник: **Метеленко Н. Г.**, доктор економічних наук, професор)
м. Запоріжжя, Україна

**ЕКОЛОГІЧНІСТЬ ПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА:
РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

Людина в нинішню епоху розвитку цивілізації своєю діяльністю заради досягнення мети краще жити, застосовуючи недосконалі технології виробництва, наносить великої, часто непоправної, шкоди навколишньому природному середовищу – ґрунтам, атмосферному повітрю, водним джерелам. В цілому люди усвідомлюють масштаби негативних наслідків заподіяння шкоди навколишньому середовищу своєю діяльністю і намагаються

мінімізувати її. Промислові токсичні відходи створюють або можуть створювати значну небезпеку навколишньому природному середовищу, здоров'ю і життю людей, тваринному і рослинному світу.

Взагалі, економічний розвиток промисловості залежить від промислової політики держави. Проблематика економічного розвитку промисловості України починається, зокрема, зі стану основних засобів. Рівень інвестицій в Україні та загальна продуктивність факторів виробництва, тобто ефективність використання робочої сили, капіталу та землі між секторами та підприємствами, залишаються низькими. В умовах відсутності оновлення основного капіталу, інвестиційної стагнації, низького рівня рентабельності, збитковості діяльності практично 1/3 загальної чисельності промислових підприємств, спостерігається стабільна негативна тенденція зниження середньорічної кількості працівників у промисловості з 4642 тис. осіб у 1996 р. до 1851 тис. осіб у 2018 році. Такі негативні пропорції у промисловості свідчать про системну кризу промисловості України.

Недосконалі технології промислового виробництва ще до початку реформування економіки, коли Україна входила до когорти індустріально найбільш розвинутих країн світу, спричиняли загрозливі масштаби забруднення навколишнього природного середовища. Промислові токсичні відходи за своїм хімічним вмістом становлять особливу небезпеку для навколишнього середовища та для здоров'я людини. Відходи промисловості потребують спеціальних методів і засобів їх знешкодження – зменшення чи усунення небезпечності шляхом механічного, фізико-хімічного чи біологічного оброблення. До складу викинутих забрудників атмосферного повітря входять тверді, рідкі та газоподібні шкідливі речовини. У викидах шкідливих речовин та парникових газів у атмосферне повітря значну частку займають такі небезпечні речовини як діоксид сірки, діоксид азоту, оксид вуглецю, метан, неметанові органічні сполуки, сажа. Найбільш сильного забруднення шкідливими речовинами (через технологічні викиди, або, що є на сьогоднішній день досить поширеним явищем, свідоме систематичне незастосування забруднювачами необхідних стандартизованих методів очистки забруднюючих викидів) зазнає атмосферне повітря в промислово розвинутих регіонах та містах України.

У 2017 – 2018 рр. спостерігаються зменшення викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря. Але більш детальні аналітичні дослідження надали нам змогу стверджувати, що зменшення викидів шкідливих речовин та парникових газів в атмосферне повітря в Україні в цілому зумовлене, на жаль, не удосконаленням технологій шляхом впровадження охоронних заходів, а суттєвим скороченням промислового виробництва практично у всіх промислових регіонах України. При цьому зазначимо, що обсяги відведення (скидання) забруднених і без очищення зворотних стічних вод в Україні вираховуються в мільярдах тонн.

У 2007 р. у природні поверхневі водні об'єкти було скинуто 3854 млн. куб. м зворотних вод (після використання на виробничі і побутові цілі) без

очищення та після недостатнього очищення, що становило понад 43% від загального обсягу скидання зворотних стічних вод [6, с.526], у 2010 р. – 3488 млн. куб. м, або 45% та у 2017 р. – 1994 млн. куб. м, або 42% від загального обсягу скидання стічних вод [1, с. 187]. Ці дані однозначно свідчать про велику нестачу очисних споруд для очищення забруднених зворотних стічних вод та про загрозове поглиблення проблеми фінансування витрат на охорону навколишнього природного середовища.

Враховуючи специфіку адміністрування екологічних платежів в Україні, на нашу думку, було б доцільним системно використовувати досвід розвинених країн щодо встановлення пільгових преференцій промисловим підприємствам, які активно впроваджують природоохоронні системи у виробництві, забезпечуючи упровадження екосистемного підходу. Причому, вивільнені кошти необхідно спрямовувати виключно на розширення природозберігаючих і природоохоронних заходів виключно в тому регіоні, де функціонують підприємства. Для цього в Україні необхідно розробити і запровадити зрозумілий і прозорий алгоритм використання зазначених пільг [2, с. 36].

Однією з екологічних проблем України є фізичне та моральне зношення основних фондів у всіх галузях національної економіки, що є системною проблемою не тільки екологічного характеру. Впродовж всього періоду незалежності України, зокрема і в досліджуваному періоді з 2000 р. по 2018 р., основними джерелами фінансування інноваційного розвитку у промисловості були власні фінансові ресурси підприємств; фінансування інновацій за рахунок державного бюджету складало 0,3 – 4,5%; частка витрат місцевих бюджетів у загальному обсязі фінансування інноваційного розвитку практично була нульовою і становила близько 0,2% (в 2018 р. – 0,1% [3, с. 445]). Обсяг витрат на охорону навколишнього природного середовища впродовж останніх років, як і в попередні періоди, явно не забезпечував потреби в фінансових ресурсах на впровадження заходів по надійній охороні довкілля.

Не збільшилися фінансові можливості на впровадження заходів по охороні довкілля в Україні за рахунок екологічних зборів з підприємств, організацій та установ за забруднення навколишнього природного середовища і за рахунок штрафів за порушення природоохоронного законодавства. Суми таких зборів і штрафів настільки малі, що не можуть бути відчутним джерелом поповнення фінансових ресурсів для впровадження заходів на охорону довкілля.

Аналіз географії розташування джерел і обсягів скидання зворотних забруднених стічних вод від діючих підприємств і комунальних організацій у природні водні об'єкти показує, що найбільшої руйнівної шкоди в Україні зазнає р. Дніпро з його річками-притоками.

Вважаємо більш, ніж на часі сьогодні є необхідним започаткування у суспільстві всеукраїнського безстрокового руху за спасіння від забруднення р. Дніпра, всіх інших річок, озер і водойм країни. Впровадження в життя пропозицій по інженерному створенню і налагодженню виробництва екологічно безпечних річкових електроплавних човнів, буксирів, катерів і електромоторів до них можуть стати суттєвим внеском у виконання системи заходів по спасінню від подальшого загрозового забруднення р. Дніпра, всіх

інших річок, озер і водоймищ України. Одночасно виконання такої роботи буде сприяти певному пожвавленню таких галузей, як машинобудування та металургії (продукція якої є базовою для машинобудівної галузі), а також розвитку існуючих і створення нових підприємств. Саме у такому напрямку необхідно здійснювати інноваційний розвиток підприємств промисловості задля впровадження екосистемного підходу в галузеву політику вітчизняних промислових підприємств, яка є складовою державної політики розвитку національної економіки.

Література

1. Статистичний щорічник України за 2017 рік. Державна служба статистики України. Київ, 2018. 541 с.
2. Метеленко Н., Попова А. Проблеми адміністрування ресурсних платежів та техніко-технологічного забезпечення платників екологічних податків у промисловості. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво, 2014. № 4 (79). С. 34–38.
3. Статистичний щорічник України за 2018 рік. Київ : Державна служба статистики України. Вернер І. Є. (за редакцією), 2019. 481 с.

Беклешов Д., аспірант
НТУ «Дніпровська політехніка»
м. Дніпро, Україна

РОЛЬ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ В ІННОВАЦІЙНОМУ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Інновації життєво важливі для малого бізнесу. Вони дають змогу отримати конкурентні переваги завдяки новим продуктам, процесам чи послугам.

Малий бізнес, зокрема, особливо підходить для генерування інновацій завдяки таким перевагам, як швидкий час реагування, прямі процеси прийняття рішень, пряма мотивація, економні структури та яскраво виражена орієнтація на споживача.

Рушійною силою інновацій у малому бізнесі є, насамперед, власник та працівники. Для них характерним є готовність до змін, відданість, постійна зацікавленість та відповідна поведінка в поєднанні з інноваційною культурою [1].

Впровадження інновацій - одна з найбільших труднощів, з якими сьогодні стикаються компанії. Часто це не дефіцит ідей, а можливість реалізувати ці ідеї - будь то нові товари чи змінені процеси - у компаніях.

Компанія, яка не зможе відповісти на питання щодо способу реалізації інновацій у довгостроковій перспективі, більше не матиме конкурентоспроможної продукції, а отже, і продажів.

Статистика свідчить, що близько 30 відсотків економічного зростання безпосередньо залежить від інновацій. Проте багато компаній, особливо компанії, які мають менше 100 осіб, стикаються з проблемою впровадження цих нововведень, якщо, наприклад, недостатньо фінансування чи ноу-хау для